

Народна скупштина Републике Српске је на сједници одржаној 26. априла ове године гласовима само 47 посланика владајуће коалиције усвојила закључак којим, како је у јавном преносу прочитао предсједник Народне скупштине Ненад Стевандић, позива „судије из Републике Српске у Уставном суду Босне и Херцеговине да поднесу оставке“. Док сам слушао ове Стевандићеве ријечи у директном телевизијском преносу одмах ми је кроз главу прошло питање како може говорити у множини, то јест позивати судије, када у Уставном суду БиХ већ дуже од пола године из Републике Српске има само један судија. Зашто је то тако, треба питати Народну скупштину, која је прије годину дана расписала конкурс, затим је почетком јула прошле године обавила интервјуе са пријављеним кандидатима за тог једног недостајућег судију и од тада до данас неће да донесе одлуку о избору.

Али, осим питања зашто се позивају судије, а не судија, да „поднесу оставке“, питао сам се и каква је вајда за Републику Српску од таквог закључка Народне Скупштине. Пошто о томе имам скромно знање, није ми било тешко да брзо закључим како од тога у правном погледу Српска неће добити ништа. Зашто? Одговор на то питање налази се у Уставу БиХ и Правилима Уставног суда БиХ. Чланом 6. Устава БиХ прописано је да Уставни суд има девет судија, али да кворум чини већина свих судија. То значи да Устав БиХ не тражи да сједници Уставног суда мора присуствовати двоје или само један судија из Републике Српска, да би се могла одржати и да би се на њој могло одлучивати. Другим ријечима, није Уставом БиХ прописано као што је прописано чланом 127. важећег Устава Танзаније за тамошњи уставни суд, а то је да тај суд има једну половину судија из континенталног дијела те државе (тај дио је некадашња Тангањика) те преосталу половину из Занзибара као другог (острвског) дијела државе, и да, сагласно члану 128. Устава Танзаније, њен Уставни суд може одржати сједницу само ако јој присуствују све судије тог суда, а одлуку може донијети само ако су за њу гласале најмање двије трећине судија из Тангањике и двије трећине судија из Занзибара. Умјесто таквих рјешења, на која се, како видимо, наилази у свијету уставности, у БиХ је, када се ради о њеном Уставном суду, довољно да сједници присуствује било којих пет изабраних судија и Уставни суд може радити и пуноважно одлучивати, при чему се свака одлука сматра усвојеном ако је за њу гласало најмање пет судија. Чланом 39. Правила Уставног суда БиХ тај суд је, супротно члану 6. Устава БиХ који, како је показано, прописује да је у сваком предмету већина свих судија кворум, одређено је да сједница Уставног суда у пленарном сазиву којој не присуствује најмање један (што ће рећи ниједан од двоје) судија из Републике Српске се одгађа, али ће се, у случају да се без оправданих разлога понови таква ситуација, наредна сједница одржати и без тих судија. Према томе, чак и

у овој ситуацији коју је Уставни суд БиХ прописао супротно норми о кворуму из члана 6. Устава БиХ, јасно је да ни она није препрека да тај суд ради и доноси пуноважне одлуке без иједног судије из Републике Српске. **И тако се Република Српска на овом правном терену може надгорњавати са Уставним судом БиХ до суднега дана, али никада неће добити ту битку нити ће тај суд и његове одлуке бити било како делегитимисане.**

Чак и у овој ситуацији коју је Уставни суд БиХ прописао супротно норми о кворуму из члана 6. Устава БиХ, јасно је да ни она није препрека да тај суд ради и доноси пуноважне одлуке без иједног судије из Републике Српске

Међутим, осим овог узалудног надгорњавања, у нетом усвојеним закључцима Народне скупштине Републике Српске моју пажњу привукла је још једна чињеница. Наиме, по ко зна који пут Народна скупштина Републике Српске као заштићену врсту чува и не п(р)озива носиоце правосудних функција у редовном правосуђу из Републике Српске, а ни носиоце судијских функција у Уставном суду Републике Српске. Хоћу рећи да никада до сада Народна скупштина не позва, рецимо, чланове ВСТС-а БиХ из Републике Српске да због насиља над правном државом од стране ОХР-а или због неуставних одлука Уставног суда БиХ поднесу оставке, у ком случају ВСТС БиХ не би могао уопште да ради и одлучује, јер без чланова из Републике Српске не би имао кворум, што јасно произлази из Закона о ВСТС-у БиХ. А ни ти чланови никада не нађоше за сходно да то сами учине, без да их позива Народна скупштина.

Е ту, на терену ове потоне чињенице, на површину испливава истина у виду незнања и похлепе који не брину за владавину права и Републику Српску, већ само за своје интересе, што ће нас све скупа убити, и као народ и као државу.

Сјећам се, као да је јуче било, ситуације од прије више од 20 година. Тамо негдје 2000-2001. године био сам судија Основног суда у Добоју и, као и остале судије, имао сам нето плату од пар стотина конвертибилних марака. У то вријеме већ се захуктао лоповски пројекат наметања устава и закона од стране високих представника, и то у држави чланици УН, што је супротно Повељи УН и свим другим изворима међународног права. Чак ни Савјет безбједности УН, а да не говорим о осталим органима, нема право, све и када поступа према поглављу ВИИ Повеље УН, да овласти било кога, а камоли појединца званог високи представник, да држави чланици УН-а намеће своју вољу као устав и закон. Због тога је немушто позивање Кристијана Шмита, који је 27. априла ове године наметнуо свој тзв. закон о допунама Кривичног законика Републике Српске, када

Пише: Милан Благојевић
субота, 29 април 2023 15:33

се у одлуци о наметању тог тзв. закона позива на Резолуцију Савјета безбједности УН број 1174 од 15. јуна 1998. године, иако би и он (као правник) и они који су му све то припремили, требао знати да према Повељи УН нико, па ни СБ УН, нема право да сувереној држави чланици УН-а намеће своју вољу као закон или да овласти било кога другог да то чини у име СБ УН, нити такво право има самозвани и фантомски тзв. савјет за примјену мира у БиХ и његов тзв. управни одбор.

Е управо о таквим стварима већ четврт вијека ћути правосуђе у Републици Српској. Ниједан суд у Републици Српској, нити судија, ако изузем себе (не замјерите ми на томе), никада у судској одлуци није рекао да ОХР нема право да намеће своју вољу као закон у БиХ која је држава чланица УН, јер је то супротно Повељи УН и свим другим изворима међународног и домаћег права. **Умјесто тога, сви они су те далеке 2000-2001. године, када је ОХР суштински одлучио да судијске и јавно-туžilачке плате са пар стотина буду повећане на пар хиљада КМ, само гледали како по сваку цијену да сачувају те функције и високе плате.**

Томе и само томе је све било подређено, па ме није чудило када сам видио у својој судијској пракси како, рецимо, судије Округног суда у Добоју те 2001. године својим одлукама у

Пише: Милан Благојевић
субота, 29 април 2023 15:33

жалбеном поступку примјењују противправни тзв. закон ОХР-а о измјенама Закона о кривичном поступку, како би тиме аванзовали своје промакнуће на те или више правосудне функције у ономе што је услиједило као (квази)реформа овдашњег правосуђа, којом је, гле чуда, управљао ОХР преко своје тзв. независне правосудне комисије. И све те судије Окружног суда у Добоју су успјешно аванзовале такве своје одлуке, јер су сви прошли ту (квази)реформу и данас раде тамо гдје су радили и те 2001. године. Тиме су задовољили своје потребе и потребе ОХР-а да свом безакоњу прибави судијски легитимитет, јер ОХР зна да би, да којим случајем у правосуђу влада професионализам и знање, цијели његов подухват неуставног владања пао у воду већ на почетку, будући да није исто када политичари у својој дебати говоре да ОХР нема право на такву владавину и када то кажу судови у својим одлукама.

Поштовани господине Додик, позивам Вас да се званично обратите Врховном суду Републике Српске и Републичком јавном тужилаштву Републике Српске питањем да ли ће примјењивати Шмитов тзв. закон о допунама Кривичног законика Републике Српске

Но, нису се тако понашали само носиоци функција у редовном правосуђу, већ су то чиниле и све судије из Републике Српске у Уставном суду БиХ, као и комплетан Уставни суд Републике Српске. Наиме, никада до данас ниједан судија из Српске у Уставном суду БиХ ни у једном од више предмета у којима се одлучивало о питању да ли ОХР има право да намеће законе, није гласао нити издвојио своје мишљење у којем би уз одговарајућу аргументацију написао да ОХР нема то право. Вјеровали или не, али то до данас није учинио ниједан судија из Републике Српске у Уставном суду БиХ. Штавише, недавно је, 23. марта ове године, судија из Републике Српске гласао за већинску одлуку број У 27/22 којом је, заједно са осталим судијама, одлучио да је Криситијан Шмит високи представник и да може да намеће уставе и законе у БиХ.

Ништа другачије није ни са Уставним судом Републике Српске. Довољно је само подсјетити да је тај суд 26. маја 2021. године у предмету број У 45/20, поступајући по иницијативи једног грађанина, донио рјешење у којем је, суштински казано, навео да није надлежан да брани Устав Републике Српске ако тај устав нападне високи представник наметањем својих амандмана на тај устав, иако само Народна скупштина Републике Српске и Вијеће народа имају уставно право да доносе те амандмане. Из такве одлуке слиједи да је њоме Уставни суд Републике Српске послао поруку високом представнику да може наметати и законе, а тај суд ни тада неће бранити уставни поредак Републике Српске од таквог насиља.

О свему претходно реченом, и о још много тога што је рак рана Републике Српске и стварни узрок њене девастације, није било ни ријечи у Народној скупштини Републике Српске прије неки дан нити је било иједног закључка у том правцу.

Зато, видјевши да се на твитеру огласио предсједник Републике Српске, господин Милорад Додик, тврдећи да Република Српска неће примјењивати тзв. закон Кристијана Шмита о допунама Кривичног законик Републике Српске, позивам га да уради још двије ствари. Поштовани господине Додик, Ви сте предсједник Републике Српске и у том својству, на основу члана 4. Закона о Уставном суду Републике Српске, имате право да покренете поступак за оцјену уставности Шмитовог тзв. закона (имају то право и Народна скупштина и Влада), а Уставни суд Републике Српске је дужан да одлучи по том Вашем захтјеву. Паралелно са тим, позивам Вас да се званично обратите Врховном суду Републике Српске и Републичком јавном тужилаштву Републике Српске питањем да ли ће примјењивати Шмитов тзв. закон о допунама Кривичног законика Републике Српске. **И реците им да не околишају у одговору, већ да јасно и кратко само кажу хоћемо, односно нећемо га примјењивати. Немојте се изненадити негативним одговором свих њих, али то онда подијелите и са нашом јавношћу. Да јавност барем види и зна шта је наша истинска рак рана и гдје је коријен посртана како владавине права тако и Републике Српске.**